

Høringssvar fra Horsens Kommune

Horsens Kommune har den 4. oktober 2024 modtaget en henvendelse fra Region Midtjylland, sag nr. 01.09.00-K08-5-21 vedr. en høring over ansøgning om vilkårsændring i råstoftilladelse på matr.nr. 6a og 6g Nim By, Nim i Horsens Kommune, som ses på nedenstående område:

Figur 1. Kort der viser området

Kommunen har modtaget høringen som berørt myndighed jf. reglerne i miljøvurderingsloven*.

Høringsfristen i forhold til kommunens bemærkninger er fastsat til den 1. november 2024. Der er modtaget følgende materiale til kommentering:

- Udkast til screeningsafgørelse
- Udkast til vilkårsændring

Der indgår i høringen foruden ovenstående, bilag A – Oversigtskort, Bilag B – Ansøgningmateriale, Bilag C – Habitatvurdering og Bilag D – konfliktsøgningskema.

Høringen har været sendt rundt i intern høring i relevante afdelinger i Teknik og Miljø ved Horsens Kommune, dvs. ved Plan og By, Trafik og Vej, Byggesag, Industrimiljø samt Natur og Miljø med de dertilhørende teams.

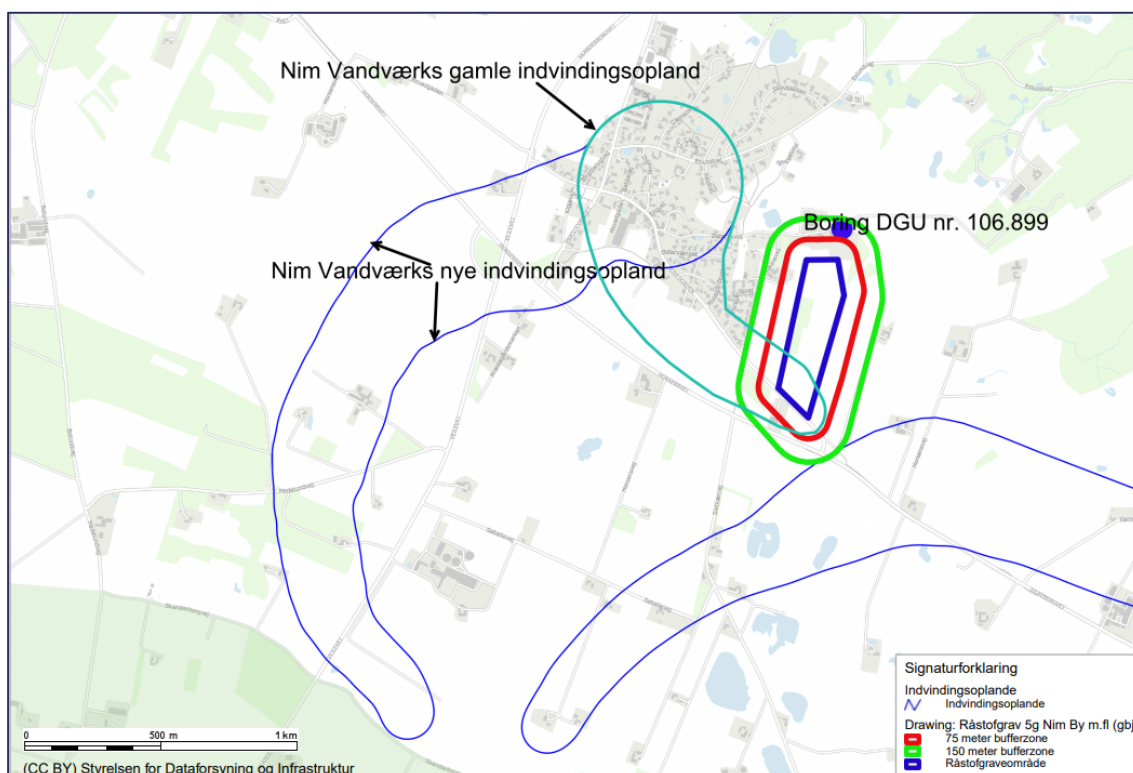
Dette har resulteret i følgende høringssvar fra de forskellige myndighedsområder i forhold til udkastet til tilladelsen:

Grundvand

LL Ejendom ApS har den 28. maj 2024 ansøgt Region Midtjylland om en vilkårsændring i virksomhedens råstofftilladelse, herunder i den af Horsens Kommune meddelte tilladelse til midlertidig grundvandssænkning som følge af råstofgravning under grundvandsspejlet på matr.nr. 6a og 6g Nim by, Nim. Horsens Kommunes tilladelse er meddelt den 30. juni 2023.

Horsens Kommune har i tilladelsen stillet vilkår om, at der ikke må graves råstoffer under grundvandsspejlet inden for Nim Vandværks indvindingsopland, samt inden for en udlagt buffer nord for indvindingsoplandet.

Den ansøgte vilkårsændring vedrører, at virksomheden ønsker at foretage råstofgravning under grundvandsspejlet inden for hele råstofgraveområdet. Baggrunden for den ansøgte vilkårsændring er, at virksomheden har erfaret, at Miljøstyrelsen i løbet af de sidste par år, har revideret deres kortlægning af områdets grundvandsmagasiner, og i den forbindelse har Miljøstyrelsen afgrænset et nyt indvindingsopland til Nim Vandværk.

Nim Vandværks nye indvindingsopland har ikke sammenfald med det ansøgte graveområde, hvorfor graveområdet altså ligger uden for det nye indvindingsopland til Nim Vandværk. Råstofgravning under grundvandsspejlet inden for hele graveområdet, vurderes derfor ikke at kunne påvirke Nim Vandværks indvindingsboringer og grundvandsmagasin.

Horsens Kommune har på baggrund af ovenstående ingen indvendinger mod den ansøgte vilkårsændring.

Horsens Kommune er derfor indstillet på at meddele den nødvendige tilladelse hertil.

Bemærkninger til miljøscreeningen

Af det fremsendte udkast til screeningsafgørelse fremgår det på side 7, at indvinding af vand til vådsortering/grusvask medfører en tragteffekt under vandindvindingen. Så vidt Horsens Kommune kan læse ud af det fremsendte ansøgningsmateriale, så er der ikke planer om grusvask, idet der anvendes et tørsorteringsanlæg. Er det korrekt?

Hvis der er planer om grusvask ved indvinding af grundvand fra gravesøerne, så skal der indsendes en ansøgning om tilladelse til indvinding af grundvand fra gravesøer eller boringer og udledning af grusvaskevand til sedimentationsbassin eller lign.

Denne del af ansøgningen er ny i forhold til den tidligere meddelt råstoff tilladelse.

Horsens Kommune

Jord

Ingen bemærkninger / HAT

Landbrug

Ingen bemærkninger / JSTJ

Friluftsliv

Over den sydøstligste del af matr. 6a Nim By, Nim går en fortidsmindebeskyttelseslinje, inden for hvilken der ikke uden dispensation må ske nogen tilstandsændring som følge af det ansøgte.

I udkastet til screeningsafgørelsen står der under afsnit 3. Kendetegn for råstofindvindingsprojekter at (citater):

"Indvinding af grundvand til grusvask og sænkning af grundvandet som følge af indvinding under grundvandsspejlet kan medføre en påvirkning af grundvandspotentialet. Påvirkningen vil som regel være kortvarig og ikke være sporbar længere væk end 200 meter fra indvindingen".

I det fra regionen tilsendte **"Udkast - Ændring af vilkår i råstof tilladelse af 23. juni 2023 på del af matr.nr. 6a, 6q og 6g (tidligere 6a og 6g) Nim By, Nim i Horsens kommune"** står der (citater):

"På baggrund af de ovenstående grundlag vurderes råstofindvindingen ikke at påvirke områdets grundvand eller drikkevand, og råstofindvindingen vurderes ikke at medføre nogen risiko for en væsentlig forurening af grundvand eller drikkevand".

Da der ikke er søgt om tilladelse til sænkning af grundvandet, og da regionen vurderer, at råstofindvindingen ikke vil påvirke områdets grundvand og dermed også grundvandsstand, giver det ansøgte ikke anledning til egentlige bemærkninger / BRI

Natur

Team Natur har ikke indvendinger imod vilkårsændring til gravetilladelse vedr. del af 6a, 6q og 6g Nim By, Nim – angående udvidelse af gravearbejde til at omfatte råstoffer under grundvandsspejlet.

Nærmeste grundvandsfødt natur – herunder vandløb – ligger i en afstand fra graveområdet, hvor udvinding af råstoffer under grundvandsspejlet ikke vurderes at have en påvirkning.

Udvidelse af gravearbejde under grundvandsspejlet har heller ikke indflydelse på de beskyttede diger ved graveområdet. Gravetilladelsens vilkår gælder fortsat vedr. de kulturhistoriske elementer omkring graveområdet uanset gravedybde indenfor råstofgraven / FFD

Vandløb

Ingen bemærkninger / ROT

Klimatilpasning

De vandløb, der ikke direkte når frem til projektområdet, kunne tyde på en reduceret umiddelbar påvirkning af vandstrømmen og oversvømmelser. Dog er det vigtigt at overveje potentielle indirekte effekter på grundvandet og afstrømningsmønstre. Gravearbejdet forventes ikke at ændre væsentligt på oversvømmelsesrisikoen opstrøms eller nedstrøms graveområderne, selvom der vil blive etableret større "blue spots". Disse "blue spots" kan i mindre grad påvirke grundvandsstanden, men ikke i en sådan grad, at det øger oversvømmelsesrisikoen i forhold til nedbør eller grundvand. Ikke desto mindre kan fremtidige ændringer ændre vandstrømmen og potentielt øge risikoen for oversvømmelser.

Spildevand

Ingen bemærkninger / PFI

Industrimiljø

Ingen bemærkninger / LHU

Plan og By

Ingen bemærkninger hvis det ansøgte som anført er i overensstemmelse med reetableringsplanen, som forhåbentlig sikrer at den sø der fremkommer ikke får meget stejle bredder / TEBV

Byggesag

Ingen bemærkninger.

Den 5-9-2024 er der meddelt landzonetilladelse til maskinhal, værksted og mandskabsfaciliteter i forbindelse med grusgravning.

Der mangler fortsat byggetilladelse til maskinhallen grundet afklaring med brandvæsen /AHBL

Trafik og Vej

Vejmyndigheden har følgende bemærkninger til projektet:

Vejmyndigheden har ingen bemærkninger til det fremsendte materiale så længe den eksisterende midlertidige overkørsel til grusgravområdet fra Hovedgaden anvendes og kørsel foregår fra Hovedgaden til Horsensvej som anvist i overkørselstilladelsen.

Der må fortsat ikke graves tættere end 3 m på vejens areal.

Oplag af jord på vejarealet – tættere end 3 m – kræver en dispensation ved Vejmyndigheden / JHKR

Horsens Museum

Der er ikke indgivet høringssvar inden for fristen.

Ved spørgsmål kan I kontakte Horsens Museum, tlf. nr. 76 29 23 50 eller på mail: horsensmuseum@horsens.dk.

Med venlig hilsen

Jeanette Stabell Schmidt

Agronom

Telefon direkte: 76 29 26 03

Mail: jstj@horsens.dk

Husk, at du ikke bør sende følsomme eller fortrolige oplysninger til os på mail. Det gælder f.eks. cpr-nummer, helbredsmæssige eller økonomiske oplysninger. [Læs, hvad du i stedet kan gøre på www.horsens.dk/sikkermail](http://www.horsens.dk/sikkermail)

***Reference**

Miljøvurderingsloven

Bekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Vedrørende Råstofindvinding – revideret udtalelse

Du har bedt om en udtalelse på Matr. 6a, 66, Nim By, Nim i Horsens Kommune forud for Råstofindvinding jf. tilsendte kortbilag, som ses på nedenstående område.

Fig.1. Matr. 6a og 6g med hele arealet udpeget.

Bygherre eller den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres på landjorden, kan forud for at anlægsarbejde indhente en udtalelse om arkæologiske interesser jf. museumslovens § 25. Herved har bygherre de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet samt undgå udgifter til arkæologiske undersøgelser jf. museumslovens § 27. Vurderer museet i sin udtalelse, at der ikke findes væsentlige arkæologiske interesser på arealet, og der mod forventning alligevel gøres fund af fortidsminder, skal eventuelle udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse betales af Kulturministeren jf. museumslovens § 27 stk. 5.

En udtalelse fra museet om, at der forventeligt ikke findes fortidsminder fritager ikke bygherre/entreprenør for forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette

Find os

Børn Unge og Kultur
Museum Horsens
Sundvej 1A
8700 Horsens

Kontakt os

Telefon: 76 29 23 50
Hjemmeside: museumhorsens.dk

Følg os på

Facebook
Instagram

museet, hvis arkæologiske levn alligevel påtræffes jf. museumslovens § 27 stk. 2, men den fritager altså bygherre for udgifterne til den arkæologiske undersøgelse.

Museets vurdering

Museum Horsens har tidligere foretaget arkivalsk kontrol af arealet i forbindelse med sagsnummeret HOM3492. Her har museet vurderet, at anlægsarbejdet indebærer en risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder på dele af arealet. Denne vurdering gælder hele arealet.

Som det ses på nedenstående illustration, er arealet beliggende i et område med en meget høj koncentration af overpløjede gravhøje. Denne koncentration af gravhøje er en del af et omfattende kompleks af højrækker beliggende i området omkring Nim, Molger, Hvirring og vest her for. Nordøst for arealet ligger den fredede gravhøj, Bavnehøj (sb.nr. 28) omgivet af fortidsmindebeskyttelseszone på 100 meter. Endvidere gøres opmærksom på at matrikel 6a delvist afgrænses mod øst og vest af beskyttede diger.

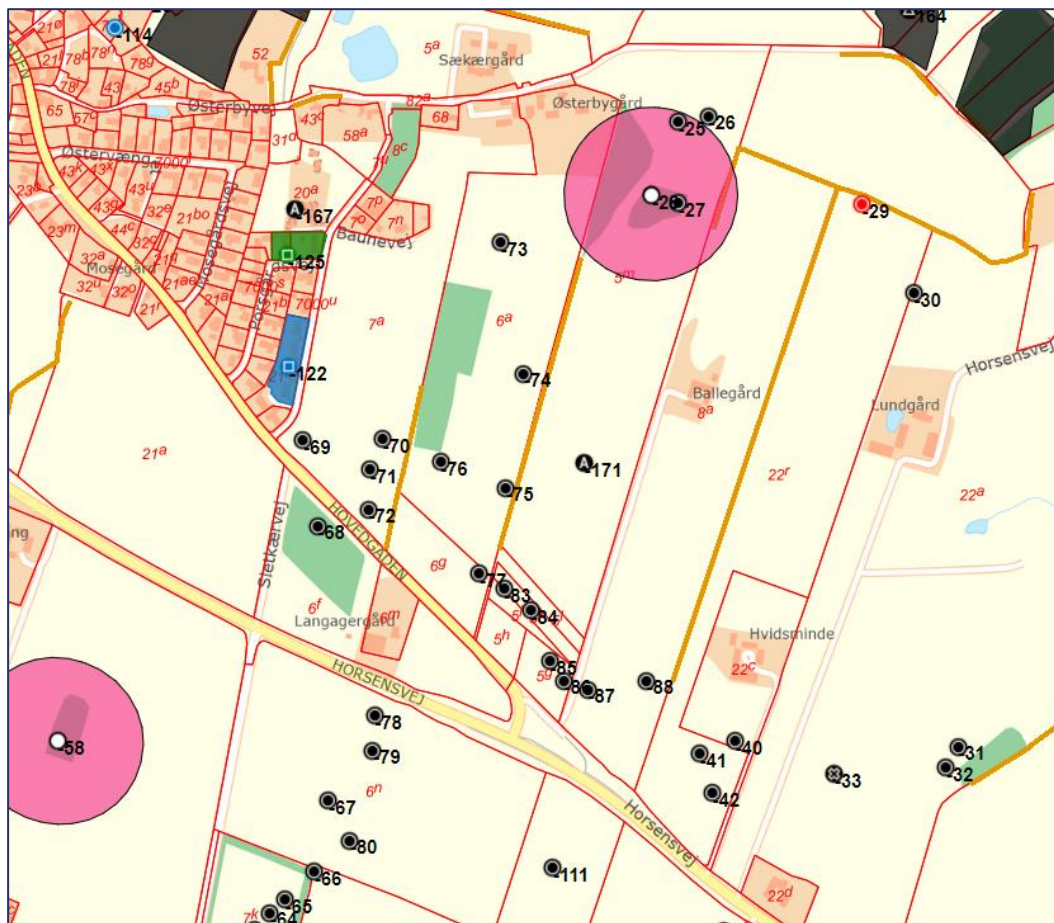

Fig. 2. Oversigt over kendte fortidsminder i området. Fund og Fortidsminder, © SDFI.

Af et ældre ortofoto (1954) fremgår det, at der på den sydvestlige og nordvestlige del af matrikel 6a tidligere er blevet foretaget råstofindvinding. Hvilket også gælder den sydforliggende matrikel 6g (jf. orto 1954), hvorved flere gravhøje må være fjernet uden forudgående dokumentation.

På baggrund af nyere reliefkort vurderer Horsens Museum, at i hvert fald den østlige del af matriklen virker uberørt af råstofindvinding. I dette område er der registreret tre høje (sb. 73, 74 og 75), og i hvert fald den ene synes umiddelbart at kunne anes på reliefkortet. Museet vurderer, at der på denne del af matriklen vil være stor risiko for at påtræffe væsentlige fortidsminder, som udover overpløjede gravhøje og andre grave kan bestå af bebyggelsesspor med huse, der ofte findes i forbindelse med gravhøjene. På nedenstående illustration er markeret det område, som virker uforstyrret af råstofindvinding, og hvor der er risiko for at støde på fortidsminder.

Matrikel 6a og 6g kan inddeles i tre kategorier:

- A. Områder hvor der har været gravet. Kan frigives. 35470 m². (grøn signatur på fig. 3).
- B. Områder hvor der måske har været gravet. Er betinget frigivet, fordi der med stor sandsynlighed har været udført gravning i midten af 1900-tallet. 21270 m². (gul signatur på fig. 3).
- C. Området hvor der ikke tidligere har været gravet. 21190m². Her er udpeget et areal til **friholdelse** eller **udgravning**. (rød signatur på fig. 3).

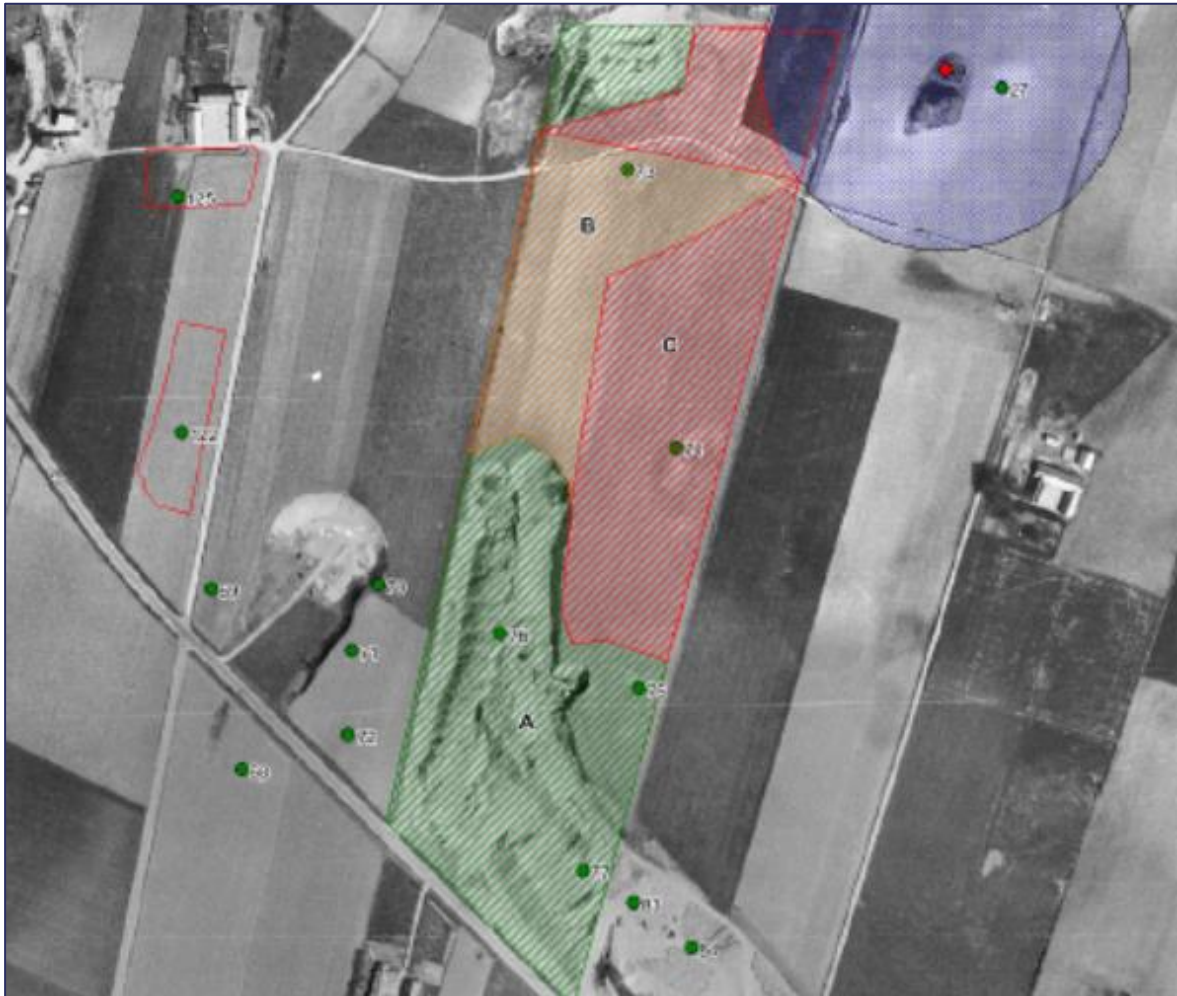

Fig. 3. Ortofoto 1954 med arealet til råstofindvinding registreret med skraveret signatur. Den grønne skravering har tidligere være råstofindvundet. Den gule skravering har sandsynligvis været gravet og er betinget frigivet. Den røde skravering markeret med c er blevet forundersøgt, og her er et område indstillet til friholdelse eller udgravning. Området længst mod nord er friholdt, og er derfor ikke forundersøgt. ©SDFI

Denne udtalelse førte til en forundersøgelse af et 21.237 m² stort areal. Ved forundersøgelsen blev der fundet spor af fortidsminder spredt over store dele af arealet, især den centrale og sydlige del. En mindre del af disse fortidsminder betragtes som væsentlige fortidsminder i form af spor af begravelser, der formentlig hører til den registrerede gravhøj SB 160305-74. Et område på 1.026 m² udpeges således til friholdelse eller arkæologisk udgravning jf. nedenstående figur.

Fig. 4. Udpegning af område med væsentlige fortidsminder til friholdelse eller udgravning til venstre. Udpegning (rød streg), forundersøgt område (grøn streg), søgegrøfter og anlæg på ortofoto til højre. © SDFI.

Museet gør opmærksom på at der endnu ikke er foretaget en forundersøgelse af områdets nordlige del, der jf. figur 2 ligger delvist inden for en fredet gravhøjs beskyttelseszone. Museet vurderer på baggrund af den arkivalske kontrol og den delvise forundersøgelse, at det er nødvendigt at foretage en forundersøgelse efter museumslovens § 25-27 på den resterende del af arealet for at kunne give en udtalelse om væsentlige fortidsminder på arealet, når og hvis der skal foretages jordarbejde. Ved at få foretaget en forundersøgelse, kan man på forhånd få afklaret, om der er fortidsminder på arealet.

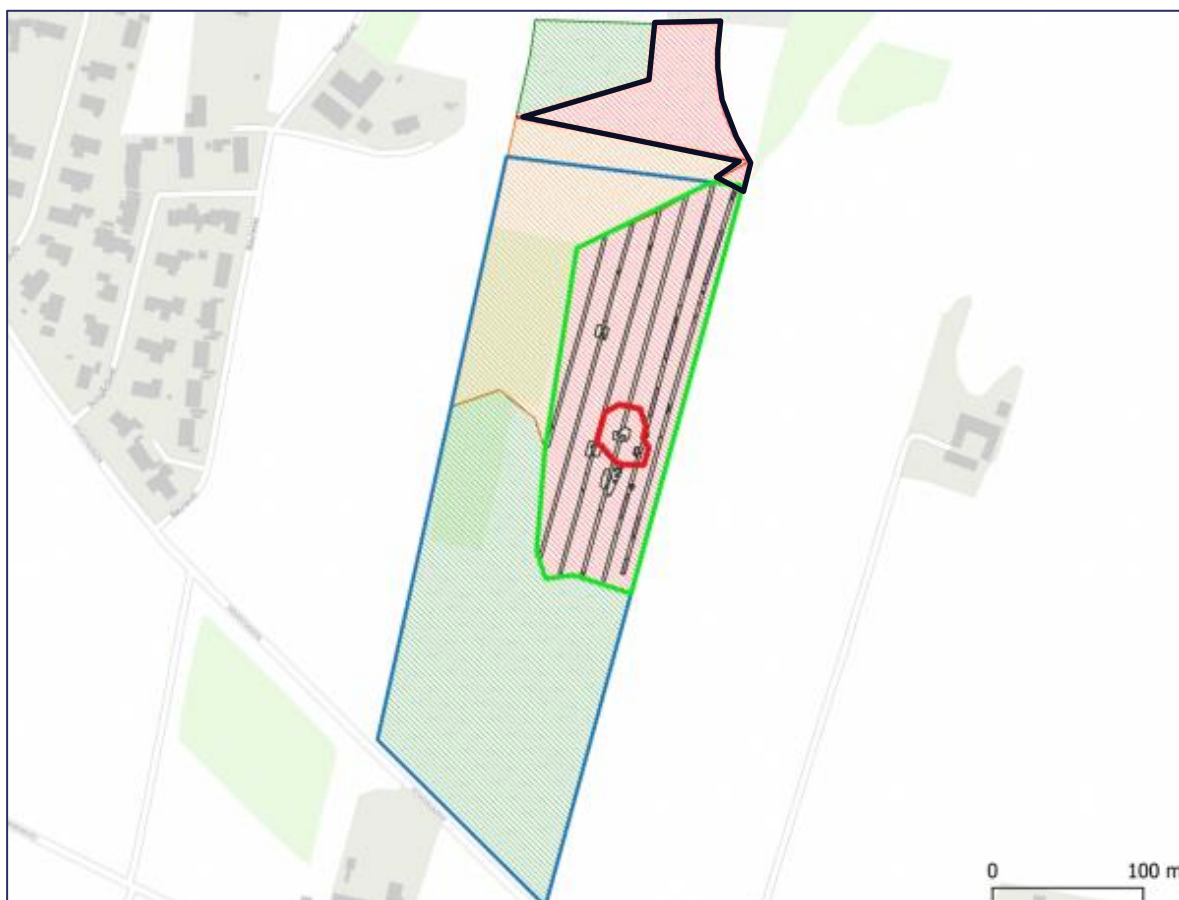

Fig. 5. Området med rød skravering og sort kant mod nord er endnu ikke forundersøgt. Området med rød kant er udpeget til friholdelse eller udgravning. © SDFI.

Formålet med forundersøgelsen

Formålet med forundersøgelsen er at skabe overblik over eventuelle væsentlige fortidsminder på arealet. Dette giver byherre mulighed for at tilrettelægge sit anlægsarbejde, så udgifter til større arkæologiske udgravninger undgås eller mindskes. Desuden mindskes risikoen for forsinkelse eller standsning af byggeriet. En forundersøgelse er endvidere en forudsætning for at opnå tilskud fra Slots- og Kulturstyrelsen til en eventuel udgravning.

Faglig begrundelse

Sagsarealet ligger i et storbakket midtjysk randmorænelandskab, der gennemskæres af flade lavninger og mere eller mindre markante slugter. Gudenådalens slynger sig i nordlig retning et par kilometer mod vest. Nordvest for sagsarealet stiger terrænet op mod landsbyen Nim. Selve sagsarealet ligger på en sydvendt morænebakke. Den falder overvejende mod sydøst men er kuperet med en naturlig forhøjning midt på arealet lige syd for en slugt, der fortsætter ud af arealet mod øst.

Nim var allerede i forhistorisk tid et vigtigt knudepunkt. Her krydser gamle nordsyd-gående og østvest-gående vejsystemer hinanden. Sagsarealet ligger i et område, der har været ualmindelig rig på gravhøje. Nogle ligger som lange linjer i landskabet og vidner om især den nordsyd orienterede trafikkorridor, mens andre placerer sig på topografisk markante steder. Sagsarealet ligger på den nord-syd orienterede linje af gravhøje, og der er registreret to overpløjede gravhøje på sagsarealet, SB 74 og SB 75. Sporene af SB 75 forsvandt ved råstofindvinding i 1900-tallet.

Lovgivning

Fortidsminder er beskyttet af kapitel 8 i [museumsloven](#).

Findes der under jordarbejde spor efter fortidsminder, skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til Museum Horsens jf. museumslovens § 27 stk. 2.

Museum Horsens: 7629 2350 eller horsensmuseum@horsens.dk.

Læs mere om museumsloven på [Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside](#).

Læs mere om arkæologiske udgravninger i guiden [Bevar guldet, inden du graver](#).

Behandling af personoplysninger

Vi behandler personoplysninger efter reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs om, hvordan vi behandler personoplysninger på vores hjemmeside: <https://museumhorsens.dk/om-museum-horsens>

Katrine Balsgaard Juul

Arkæolog

Husk, at du ikke bør sende følsomme eller fortrolige oplysninger til os på mail. Det gælder f.eks. cpr-nummer, helbredsmæssige eller økonomiske oplysninger.

[Læs, hvad du i stedet kan gøre på www.horsens.dk/sikkermail](http://www.horsens.dk/sikkermail)